

WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE
PLAN DYDAKTYCZNY
KLASA 7

Opracowany na podstawie materiału nauczania „Wędrując ku dorosłości” T. Król

Uczący: mgr Anna Koza

Lekcja 1 Rozwój człowieka

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • zwerbalizować swoje oczekiwania wobec zajęć WDŻ, • formułować reguły pracy na zajęciach WDŻ, • przedstawić fazy rozwoju człowieka od narodzin do późnej starości, • omówić charakterystyczne zmiany rozwojowe w kolejnych okresach życia człowieka, • opisać czynniki wspomagające i zaburzające rozwój fizyczny, psychiczny, duchowy i społeczny człowieka, • wskazać na mocne i słabsze strony różnych okresów życia człowieka. Uczeń uświadomi sobie: • istotną rolę rodziny w kształtowaniu postaw, tworzeniu hierarchii wartości oraz przyswajaniu norm i zgodnych z nimi zachowań.	1. Przygotowanie do podjęcia życiowych ról: męża, żony, ojca, matki. Udział rodziny i szkoły w tym przygotowaniu. 2. Zasady pracy na lekcjach WDŻ. 3. Rozwój człowieka od poczęcia do późnej starości. 4. Czynniki wspomagające i zaburzające rozwój człowieka w aspektach: fizycznym, psychicznym, duchowym i społecznym. 5. Mocne i słabe strony każdego okresu życia. 6. Wspierająca rola rodziny w rozwoju i formacji jej członków.	• Informacja nauczyciela nt. proponowanych sposobów gratyfikacji pracy uczniów na lekcjach WDŻ. • Rozmowa kierowana nt. zasad pracy na lekcjach WDŻ. • Wykład z prezentacją multimedialną nt. rozwoju człowieka. • Rozmowa kierowana nt. charakterystycznych cech, jakie posiada człowiek i potrzebie wszechstronnego rozwoju. • Burza mózgów: czynniki wspierające i zaburzające rozwój człowieka. • Praca w grupach: mapa mentalna „Mocne i słabe strony człowieka w różnych okresach życia” (każda grupa analizuje wybrany etap życia).

Lekcja 2 Dojrzałość, to znaczy...

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: - wymienić kryteria dojrzałości człowieka, - uzasadnić konieczność samowychowania. Uczeń uświadomi sobie: - potrzebę przygotowania się do podjęcia w przyszłości ról małżeńskich i rodzinnych, - że samowychowanie i samosterowanie może być satysfakcjonujące.	- Czas adolescencji okresem burzliwych przemian zachodzących w organizmie młodego człowieka. - Celowość tych przemian a perspektywa życia człowieka dojrzałego. - Kryteria dojrzałości człowieka: fizyczne, psychiczne (intelektualne, moralne, duchowe), społeczne, prawne. - Samowychowanie; samokształcenie, samosterowanie, samorealizacja.	- Emisja filmu „Okres dojrzewania – trudny, ale fascynujący”. - Rozmowa kierowana po filmie. - Wykład z prezentacją multimedialną: kryteria dojrzałości. - Debata: co to znaczy samowychowanie? - Mapa myśli: „Rzeźbienie charakteru”.

Lekcja 3 Dojrzewanie – rozwój fizyczny (dla grupy dziewcząt)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczennica potrafi: przedstawić hormonalną regulację	Hormonalna regulacja procesów rozrodczych.	Pogadanka wprowadzająca nt. okresu pokwitania.

procesów rozrodczych kobiety i mężczyzny, • opisać charakterystyczne zmiany zachodzące w organizmie dziewczyny w okresie adolescencji, • uzasadnić celowość zmian zachodzących w jej organizmie, • opisać charakterystyczne zmiany zachodzące w organizmie dojrzewającego chłopca, • uzasadnić potrzebę przestrzegania higienicznego trybu życia w okresie dojrzewania. Uczennica uświadomi sobie: • potrzebę akceptacji zmian zachodzących w okresie dojrzewania, • celowość przemian zachodzących w jej organizmie w perspektywie przyszłych ról życiowych.	2. Charakterystyczne zmiany zachodzące w organizmie dziewczyny w okresie pokwitania. 3. Krótka prezentacja zmian zachodzących w organizmie dojrzewającego chłopca. 4. Indywidualne tempo rozwoju. 5. Podstawowe zasady higieny w okresie dojrzewania: • właściwe odżywianie, • odpowiednia ilość snu, • aktywność fizyczna, • unikanie używek.	• Wykład nauczyciela (z prezentacją multimedialną) nt. dojrzewania dziewcząt. • Pogadanka: zasady higieny i zdrowego żywienia w okresie adolescencji. • Ćwiczenia: praca indywidualna.
--	---	--

Lekcja 4 Dojrzewanie – rozwój fizyczny (dla grupy chłopców)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • przedstawić hormonalną regulację procesów rozrodczych mężczyzny i kobiety, • opisać charakterystyczne zmiany	1. Hormonalna regulacja procesów rozrodczych. 2. Charakterystyczne zmiany zachodzące w organizmie chłopca	• Pogadanka wprowadzająca nt. okresu pokwitania. • Wykład nauczyciela (z prezentacją multimedialną)

zachodzące w organizmie chłopca w okresie adolescencji, • uzasadnić celowość zmian zachodzących w jego organizmie, • opisać charakterystyczne zmiany zachodzące w organizmie dojrzewającej dziewczyny, • uzasadnić potrzebę przestrzegania higienicznego trybu życia w okresie dojrzewania. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę akceptacji zmian zachodzących w okresie dojrzewania, • celowość przemian zachodzących w jego organizmie w perspektywie przyszłych ról życiowych.	w okresie adolescencji, ich funkcje w perspektywie ojcostwa. 3. Krótka prezentacja zmian zachodzących w organizmie dojrzewającej dziewczyny i ich celowość. 4. Indywidualne tempo rozwoju. 5. Podstawowe zasady higieny w okresie dojrzewania: • właściwe odżywianie, • odpowiednia ilość snu, • aktywność fizyczna, • unikanie używek.	nt. dojrzewania chłopców. • Pogadanka: zasady higieny i zdrowego żywienia w okresie adolescencji. • Ćwiczenia: praca indywidualna.
--	--	--

Lekcja 5 Zmiany psychiczne w okresie dojrzewania

(dla grupy dziewcząt)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczennica potrafi: • rozpoznać i opisać typowe problemy i trudności występujące u dziewcząt w okresie dojrzewania, • znaleźć sposoby radzenia sobie z trudnościami występującymi	1. Problemy dziewcząt związane z psychiką: • labilność emocjonalna, • pragnienie akceptacji, czułości i miłości, • niezgoda na zmiany	• Rozmowa kierowana nt. cytowanych listów i postów młodzieży (internet, prasa) dot. problemów nastolatków. • Praca z filmem.

w okresie adolescencji, • rozeznaczyć sytuacje wymagające porady lekarza lub innych specjalistów, • podać niezbędne adresy, także internetowe oraz telefony w celu uzyskania porady i ewentualnej pomocy specjalistów. Uczennica uświadomi sobie, że: • w sytuacji napotkanych trudności powinna zaufać rodzicom lub innym osobom i zwrócić się do nich z prośbą o pomoc, • istnieją specjalistyczne poradnie oraz instytucje, organizacje i stowarzyszenia, w których może uzyskać poradę i wsparcie.	fizyczne i wygląd (anoreksja i bulimia), • eksperymentowanie z samą sobą, np. samookaleczenia, ryzykowne zachowania. 2. Ambiwalencja uczuć i postaw. 3. Krytycyzm wobec dorosłych. 4. Poszukiwanie własnej tożsamości. 5. Możliwości wsparcia i pomocy: poradnie, stowarzyszenia itp.	• Rozmowa kierowana: labilność emocjonalna dziewcząt. • Praca w parach: sporządzenie listy podmiotów oferujących pomoc z zasobów internetowych
---	--	---

Lekcja 6 Zmiany psychiczne w okresie dojrzewania

(dla grupy chłopców)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • rozpoznać i opisać typowe problemy i trudności występujące u chłopców w okresie dojrzewania, • znaleźć sposoby radzenia sobie z trudnościami występującymi w okresie adolescencji,	1. Problemy chłopców związane z psychiką: • zwiększona agresja, nadpobudliwość i drażliwość, • skłonność do kłótni, bójek, • chęć imponowania i dominacji w grupie rówieśników. 2. Wzrost wulgarności języka i zachowań.	• Rozmowa kierowana nt. problemów nastolatków. • Debata lub dyskusja. • Metoda sytuacyjna: praca z tekstem.

• rozeznać sytuacje wymagające porady lekarza lub innych specjalistów, • podać niezbędne adresy, także internetowe oraz telefony w celu uzyskania porady i ewentualnej pomocy specjalistów. Uczeń uświadomi sobie, że: • w sytuacji napotkanych trudności powinien zaufać rodzicom lub innym osobom i zwrócić się do nich z prośbą o pomoc, • istnieją specjalistyczne poradnie oraz instytucje, organizacje i stowarzyszenia, w których może uzyskać poradę i wsparcie.	3. Wzmoczone zainteresowanie sferą erotyczną (pornografia). 4. Ukierunkowanie energii: sport, realizacja pasji i zainteresowań. 5. Różne wzorce męskości (autorytety). 6. Odpowiedzialność za własny rozwój; samosterowanie i samowychowanie. 7. Poradnie, instytucje, które oferują pomoc w rozwiązywaniu problemów.	• Praca z filmem. • Praca w parach: sporządzenie listy podmiotów oferujących pomoc z zasobów internetowych.
--	--	--

Lekcja 7 Pierwsze uczucia

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • opisać emocje towarzyszące młodzieńczym zauroczeniom, • określić rolę empatii w poznawaniu	1. Charakterystyka pierwszych uczuć, fascynacji, zauroczeń i emocji, które im towarzyszą.	• Emisja filmu; dyskusja po filmie. • Rozmowa kierowana nt. młodzieńczych

siebie nawzajem, • przedstawić komunikaty niewerbalne i werbalne i ich rolę w budowaniu bliższych relacji, • wymienić dojrzałe i niedojrzałe motywacje umawiania się na randki. Uczeń uświadomi sobie, że: • rozstania bywają bolesne, ale powinny być kulturalne.	2. Empatia i dokonywane wybory młodzięcych związków. 3. Realistyczne i nierealistyczne oczekiwania wobec randek. 4. Nieudane randki i decyzje o rozstaniu. 5. Zakochanie a miłość.	fascynacji. • Metoda sytuacyjna: analiza różnych historii młodzięcych miłości na podstawie listów i wypowiedzi dziewcząt /chłopców. • Praca w grupach: ćwiczenie 5 z 25 (wybór kandydatów na randki).
---	---	---

Lekcja 8 Przekazywanie życia (dla grupy dziewcząt)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczennica potrafi: • określić funkcje współżycia seksualnego, • przedstawić zagadnienie odpowiedzialnego rodzicielstwa, • uzasadnić, dlaczego powołanie do życia nowego człowieka powinno być decyzją świadomą i odpowiedzialną, • wymienić warunki, które powinny być stworzone dla mającego się narodzić dziecka, • opisać działanie gruczołów płciowych i wytwarzanych przez nie hormonów. Uczennica uświadomi sobie, że:	1. Dwie funkcje (cele) współżycia seksualnego. 2. Odpowiedzialne rodzicielstwo – zagadnienie, które wymaga wiedzy i świadomego wyboru rodziców. 3. Powołanie do życia nowego człowieka aktem wybranym w najdogodniejszym dla niego czasie. 4. Fizjologia prokreacji; działania gruczołów (gamet) żeńskich i męskich w procesie zapłodnienia. 5. Rola i działanie hormonów płciowych. 6. Charakterystyka płodności kobiety (cykliczna) i mężczyzny (stała).	• Rozmowa kierowana nt. funkcji współżycia seksualnego. • Praca w grupach. Mapa mentalna: „Świadoma decyzja o prokreacji to...”. • Wykład z prezentacją multimedialną o roli gruczołów płciowych i działaniu hormonów.

• podejmowanie decyzji o współżyciu seksualnym wiąże się z odpowiedzialnością nie tylko za siebie i drugą osobę, ale także za ewentualne poczęcie dziecka, • seksualność i intymność wymaga poważnego traktowania.		• Rozmowa dydaktyczna nt. cech płodności mężczyzny i płodności kobiety oraz uwarunkowań zdrowia prokreacyjnego.
---	--	---

Lekcja 9 Przekazywanie życia (dla grupy chłopców)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • określić funkcje współżycia seksualnego, • przedstawić zagadnienie odpowiedzialnego rodzicielstwa, • uzasadnić, dlaczego powołanie do życia nowego człowieka powinno być decyzją świadomą i odpowiedzialną, • wymienić warunki, które powinny być stworzone dla mającego się narodzić dziecka, • opisać działanie gruczołów płciowych i wytwarzanych przez nie hormonów. Uczeń uświadomi sobie, że: • podejmowanie decyzji o współżyciu seksualnym wiąże się z odpowiedzialnością nie tylko za siebie i drugą osobę,	1. Dwie funkcje (cele) współżycia seksualnego. 2. Odpowiedzialne rodzicielstwo – zagadnienie, które wymaga wiedzy i świadomego wyboru rodziców. 3. Powołanie do życia nowego człowieka aktem wybranym w czasie dla niego najdogodniejszym. 4. Fizjologia prokreacji; działania gruczołów (gamet) żeńskich i męskich w procesie zapłodnienia. 5. Rola i działanie hormonów płciowych. 6. Charakterystyka płodności kobiety (cykliczna) i mężczyzny	• Rozmowa kierowana nt. funkcji współżycia seksualnego. • Praca w grupach. Mapa mentalna: „Świadoma decyzja o prokreacji to...”. • Wykład z prezentacją multimedialną o roli gruczołów płciowych i działaniu hormonów. • Rozmowa dydaktyczna nt. cech płodności mężczyzny

ale także za ewentualne poczęcie dziecka. • męskość to także zdolność przewidywania skutków działań również w sferze seksualnej.	(stała).	i płodności kobiety oraz uwarunkowań zdrowia prokreacyjnego
---	-----------------	--

Lekcja 10 Mężczyzna i kobieta. Układ rozrodczy (dla grupy dziewcząt)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczennica potrafi: • opisać przemiany w organizmie kobiety i mężczyzny, od których zależy ich płodność, • rozpoznać dwie fazy cyklu owulacyjnego kobiety, • wskazać w cyklu kobiety najważniejszy moment – owulację oraz wyróżnić fazę przed- i poowulacyjną, • skorelować wiedzę biologiczną dotyczącą fizjologii i endokrynologii z zaobserwowanymi zmianami w jej cyklu. Uczennica uświadomi sobie, że: • poznanie zmian, które zachodzą w jej organizmie, daje szansę na ekologiczny styl życia w małżeństwie, • współczesny człowiek może świadomie	1. Budowa i działanie żeńskiego układu płciowego: • owulacja, • zmiany hormonalne w cyklu kobiety, • działanie estrogenów, • śluz szyjkowy, • odbudowa błony śluzowej, • fazy podstawowej temperatury ciała (PTC). 2. Dwie fazy cyklu kobiecego. 3. Budowa i działanie męskiego układu płciowego: • działanie hormonów, • wytwarzanie plemników.	• Wykład z prezentacją multimedialną. • Rozmowa kierowana nt. możliwości dokonywania świadomych wyborów dot. prokreacji; współczesna wiedza daje możliwość rozpoznawania okresu płodnego i niepłodnego w cyklu kobiecym. • Debata: TAK czy NIE dla ekologii płodności.

wybierać: czas na poczęcie dziecka lub czas na współżycie seksualne, kiedy do poczęcia dziecka nie dojdzie.		
---	--	--

Lekcja 11 Mężczyzna i kobieta. Układ rozrodczy (dla grupy chłopców)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • opisać przemiany w organizmie mężczyzny i kobiety, od których zależy ich płodność, • przedstawić funkcjonowanie męskiego układu rozrodczego, • omówić budowę i funkcjonowanie żeńskiego układu rozrodczego, • dokonać charakterystyki płodności mężczyzny i kobiety. Uczeń uświadomi sobie, że: • poznanie zmian, które zachodzą w organizmie kobiety daje szansę na ekologiczny styl życia w małżeństwie, • współczesny człowiek może świadomie wybierać: czas na poczęcie dziecka lub czas na współżycie seksualne, kiedy do poczęcia dziecka nie dojdzie.	1. Budowa i działanie męskiego układu płciowego: • działanie hormonów, • wytwarzanie plemników. 2. Budowa i działanie żeńskiego układu płciowego.	• Wykład z prezentacją multimedialną. • Rozmowa kierowana nt. możliwości dokonywania świadomych wyborów dot. prokreacji; współczesna wiedza daje możliwość rozpoznawania okresu płodnego i niepłodnego w cyklu kobiecym. • Debata: TAK czy NIE dla ekologii płodności.

Lekcja 12 Czas oczekiwania

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • opisać budowę komórki jajowej i plemnika oraz proces zapłodnienia, • przedstawić zmiany fizjologiczne w organizmie kobiety w czasie ciąży, • uzasadnić konieczność przestrzegania higienicznego trybu życia matki oczekującej dziecka, • omówić etapy rozwoju prenatalnego dziecka (zygota zarodek płód). Uczeń uświadomi sobie, że: • rodzice powinni od samego początku zapewnić dziecku jak najlepsze warunki życia i rozwoju.	1. Budowa komórki jajowej i plemnika; zapłodnienie. 2. Higiena ciąży: odżywianie, sen i ćwiczenia fizyczne matki. 3. Profilaktyka prekoncepcyjna; opieka lekarska; kwas foliowy. 4. Ciąża a używki: • Alkoholowy Zespół Płodowy (FAS), • nikotyna, narkotyki a zdrowie dziecka. 5. Opieka ojca nad matką w ciąży i ich dzieckiem. 6. Pierwsze dziewięć miesięcy, czyli rozwój dziecka w łonie matki.	• Wykład z prezentacją multimedialną. • Zajęcia w grupach z materiałami źródłowymi: higiena ciąży. • Ćwiczenie: „mówiąca ściana” ciąża a używki. • Praca z filmem: rozwój prenatalny człowieka. • Rozmowa kierowana nt. opieki ojca nad matką w ciąży i ich dzieckiem.

Lekcja 13 Pierwsze kroki w szczęśliwe dzieciństwo

(dla grupy dziewcząt)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczennica potrafi: • uzasadnić, dlaczego ważny jest w okresie ciąży kontakt matki z dzieckiem, • podać argumenty za uczestnictwem młodych rodziców w szkole rodzenia, • określić, czym jest naturalny poród i wskazać jego znaczenie dla dziecka, • wymienić korzyści karmienia naturalnego zarówno dla dziecka, jak i dla matki, • wskazać na znaczenie miłości rodziców do dziecka od pierwszych chwil jego życia, • opisać rolę członków rodziny w przyjęciu noworodka, również chorego, niepełnosprawnego. Uczennica uświadomi sobie, że: • macierzyństwo i ojcostwo jest darem i życiowym zadaniem, • miłość do dziecka jest bezwarunkowa.	1. Znaczenie więzi matki z dzieckiem we wczesnym okresie życia. 2. Szkoła rodzenia formą przygotowania do podjęcia ról matki i ojca. 3. Naturalny poród startem dziecka w życie „bez przemocy”. 4. Korzyści karmienia naturalnego. 5. Przyjęcie dziecka, również niepełnosprawnego, do rodziny.	• Praca z tekstem źródłowym. • Rozmowa kierowana nt. więzi matki z dzieckiem od najwcześniejszych chwil życia. • Analiza informacji nt. szkół rodzenia (internet, ulotki). • Wyszukiwanie w cyfrowych źródłach informacji o porodzie naturalnym. • Praca z filmem edukacyjnym o karmieniu piersią. • Analiza wypowiedzi rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne.

Lekcja 14 Pierwsze kroki w szczęśliwe dzieciństwo

(dla grupy chłopców)

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • przedstawić argumenty, dlaczego dla rozwijającego się w pierwszych 9 miesiącach życia dziecka ważna jest miłość i troska ojca, zarówno o dziecko, jak i o jego matkę, • podać argumenty za uczestnictwem młodych rodziców w szkole rodzenia, • określić rolę mężczyzny przy porodzie, • opisać rolę członków rodziny w przyjęciu noworodka, również chorego, niepełnosprawnego, • wskazać na znaczenie miłości rodziców do dziecka od pierwszych chwil jego życia. Uczeń uświadomi sobie, że: • ojcostwo jest szczęściem, ale i trudem, czyli poważnym życiowym zadaniem.	1. Znaczenie roli męża/ojca w opiece i trosce o rozwijające się dziecko i jego matkę. 2. Szkoła rodzenia formą przygotowania do podjęcia ról ojca i matki. 3. Naturalny poród startem dziecka w życie „bez przemocy”. 4. Razem czy osobno, czyli TAK czy NIE dla wspólnie przeżywanego porodu. 5. Przyjęcie dziecka, również niepełnosprawnego do rodziny. 6. Znaczenie więzi matki i ojca z dzieckiem we wczesnym okresie życia. 7. Miłość do dziecka oraz opieka nad nim wyrazem męskiej dojrzałości.	• Burza mózgów nt. roli mężczyzny jako męża i ojca w sytuacji oczekiwania na dziecko. • Praca z materiałem źródłowym o roli szkół rodzenia dla przyszłych rodziców. • Rozmowa kierowana nt. naturalnego porodu. • Praca w grupach: metoda drzewa decyzyjnego – rola mężczyzny przy porodzie. • Pogadanka: rodzi się chore dziecko i... • Mapa mentalna: „Tato i szczęśliwe dziecko”.

Lekcja 15 Komunikacja w rodzinie

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
---	--------------------	---

Uczeń potrafi: • przedstawić zasady otwartego i jednoznacznego komunikowania się, • omówić najważniejsze czynniki kontaktu międzyludzkiego, • określić rolę emocji i uczuć w życiu człowieka, • wymienić rodzaje uczuć, • nazywać swoje uczucia oraz wypowiadać je poprzez komunikat JA, • hierarchicznie usystematyzować swoje uczucia, • rozpoznawać uczucia w przekazie werbalnym i mowy ciała. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę pielęgnowania więzi rodzinnych i budowania bliskich relacji międzyludzkich, • potrzebę wyrażania uczuć oraz formowania postawy otwartości i zaufania do osób najbliższych.	1. Kontakt werbalny i niewerbalny w relacjach międzyludzkich. 2. Zasady otwartego i jednoznacznego komunikowania się z innymi. 3. Znaczenie rodzinnych rozmów. 4. Uczucia i ich rodzaje. 5. Komunikaty, które budują i które ranią (komunikat JA i komunikat TY). • Rozmowa kierowana nt. kontaktów werbalnych i niewerbalnych w relacjach z najbliższymi.	• Wykład z prezentacją: zasady komunikowania się. • Burza mózgów: dlaczego emocje i uczucia są potrzebne? • Scenki dramatyczne z komunikatem JA i TY. • Emisja filmu „Uczucia i konflikty”; rozmowa po filmie.
--	--	---

Lekcja 16 *Savoir-vivre*, czyli zasady dobrego wychowania

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • zdefiniować pojęcie	1. Krótka historia <i>savoir-vivre</i> w polskiej literaturze	• Emisja filmu „W dobrym tonie!”.

savoir-vivre'u - wymienić sytuacje, w których stosowanie form grzecznościowych ułatwia kontakty społeczne i uwalnia od negatywnych emocji i konfliktów, - przedstawić różne postacie etykiety, - przedstawić zasady savoir-vivre'u w konkretnych sytuacjach rodzinnych, towarzyskich i społecznych, - wymienić pięć zasad asertywności (sztuka dobrej odmowy), Uczeń uświadomi sobie, że: - kompromitujące zachowania są nietaktowne i utrudniają kontakty społeczne, - przestrzeganie dobrych manier to także troska o innych, aby czuli się dobrze w naszej obecności.	i kulturze. - Normy grzecznościowe, które ułatwiają życie rodzinne i społeczne. - Etykieta towarzyska, biznesu i protokół dyplomatyczny, czyli wymagane procedury zachowań w określonych sytuacjach. - Sytuacje życiowe, które wymagają konkretnych zachowań, np. w szkole, teatrze, kinie, podczas przyjęć rodzinnych itp. - Kultura a korzystanie ze środków przekazu. - Asertywność – sztuka dobrej odmowy. - Lista kompromitujących zachowań. 8. Savoir-vivre filozofią miłości do drugiego człowieka.	- Rozmowa kierowana nt. potrzeby norm grzecznościowych w życiu rodzinnym i społecznym. - Odczytanie i interpretacja wybranego utworu lub jego fragmentu z literatury polskiej nt. zasad dobrego wychowania. - Praca indywidualna: rozwiązanie testu „Dobre maniere w praktyce”. - Pogadanka: kulturalna odmowa, czyli pięć zasad asertywności. - Mówiąca ściana: „Wpadki” towarzyskie, czyli kompromitujące zachowania. - Rozmowa kierowana: savoir-vivre filozofią miłości do drugiego człowieka.
---	--	--

Lekcja 17 Utrata wolności. Zagrożenia. Uzależnienia chemiczne

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: - wymienić rodzaje uzależnień, - przedstawić czynniki ryzyka, które sprzyjają uzależnieniom,	- Rodzaje uzależnień: chemiczne i behawioralne. - Czynniki ryzyka, które sprzyjają uzależnieniom.	- Rozmowa kierowana nt. rodzajów uzależnień. - Burza mózgów: czynniki ryzyka, które sprzyjają

• omówić skutki palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków i dopalaczy, • uzasadnić, że wartość życia jest najistotniejsza, • odmówić uczestnictwa w sytuacji, która prowadzi do uzależnienia. Uczeń uświadomi sobie, że: • jego zdrowie i przyszłość zależą od obecnych wyborów, • bez wypracowania postawy asertywnej łatwo może ulec naciskom grupy i wejść na drogę uzależnień.	3. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki, dopalacze). 4. Wartość życia a używki. 5. Wypracowanie postawy asertywnej.	uzależnieniom. • Prezentacja wybranego filmu z serii „Mówię wam, nie warto”. • Dyskusja po filmie. • Mapa mentalna: „Wartość życia a używki”. • Ćwiczenie: jak odmawiać?
--	---	--

Lekcja 18 Uzależnienia behawioralne

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
Uczeń potrafi: • wymienić rodzaje uzależnień	1. Uzależniania behawioralne: internet, smartfon, zakupy,	• Burza mózgów nt. skłonności młodych

behawioralnych, • opisać objawy uzależnienia od komputera i internetu, • wymienić sygnały ostrzegawcze uzależnienia od smartfona, • opisać, na czym polega wewnętrzny przymus robienia zakupów, • przedstawić problem samookaleczeń, • opisać niszczący wpływ pornografii. Uczeń uświadomi sobie, że: • oprócz czynników ryzyka, istnieją także czynniki chroniące przed uzależnieniami.	autoagresja, pornografia. 2. Sygnały wskazujące na uzależnienia od komputera i internetu i ich skutki. 3. Fonoholizm sygnały ostrzegawcze. 4. Zjawisko zakupoholizmu; przyczyny; skutki. 5. Problem autoagresji. 6. Nieprawdziwy obraz ludzkiej seksualności w pornografii; jej uzależniający wpływ na psychikę młodego człowieka. 7. Czynniki chroniące, które osłabiają skłonność do popadania w nałogi.	ludzi do popadania w nałogi. • Rozmowa kierowana: sygnały wskazujące na uzależnienia od komputera, internetu, smartfona, pornografii. • Emisja filmu „Zagrożeni pornografią”. • Dyskusja po filmie. • Burza mózgów: jak wykorzystać i wzmocnić czynniki chroniące przed popadaniem w nałogi.
---	---	--

Lekcja 19 Ludzie drogowskazy

Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów
---	--------------------	---

Uczeń potrafi: • zdefiniować pojęcie autorytetu, • określić znaczenie autorytetu w życiu człowieka, • wymienić cechy osobowości, które budują autorytet, • odróżnić prawdziwe autorytety od pseudoautorytetów, • dokonać wyboru właściwego autorytetu, • przedstawić problem upadku autorytetu. Uczeń uświadomi sobie, że: • wybór autorytetu to samodzielna i ważna decyzja, • istnieją różnice między autorytetem a idolem.	1. Definicja pojęcia „autorytet”. 2. Rola autorytetów w życiu człowieka. 3. Wartości, zachowania, postawy, cechy osobowości, które budują autorytet. 4. Autorytet a idol. 5. Problem upadku niektórych autorytetów.	• Rozmowa kierowana: próba zdefiniowania pojęcia „autorytet”. • Mapa mentalna: autorytet – cechy osobowości i postaw. • Debata oksfordzka: autorytet a idol. • Rozmowa kierowana: dlaczego czasem autorytety upadają.
---	---	--